

Vlaams
Parlement

stuk **902** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 24 januari 2011 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van de dames Patricia De Waele, Vera Van der Borgh
en Mieke Vogels, de heer Peter Gysbrechts
en de dames Elisabeth Meuleman en Ulla Werbrouck

betreffende nieuwe concepten
van wonen voor personen met een handicap

TOELICHTING

De generatie ‘babyboomers’, geboren in de periode na de Tweede Wereldoorlog, is de eerste generatie van tweeverdieners. Man en vrouw gingen uit werken en hebben na vele jaren hard werken een spaarpot verzameld. Heel wat van die babyboomers helpen hun kinderen bij het verwerven van een woning, helpen hun kinderen aan een toekomst. Ook ouders van een kind met een handicap willen investeren in de toekomst van hun kind en dromen van een kleinschalige woning waar ze hun kind, op voorwaarde van de nodige begeleiding, een veilige toekomst kunnen bezorgen.

Op het moment dat de wachtlijsten in de gehandicaptensector steeds langer worden en de middelen voor infrastructuur beperkt zijn, zou de overheid deze initiatieven moeten steunen en aanmoedigen.

Dergelijke initiatieven dragen niet alleen de infrastructuurkosten maar garanderen ook een grote inzet en betrokkenheid van ouders en mantelzorgers bij die initiatieven. Dat past volledig in de optie van de huidige minister: de ‘vermaatschappelijking van de zorg’. Een mooi voorbeeld is Huize De Graef, dat momenteel door ouders van een kind met een handicap wordt gerealiseerd in Buggenhout.

De bestaande regelgeving is echter dermate stroef dat dergelijke initiatieven worden ontmoedigd in plaats van aangemoedigd.

Ouders hebben hun hoop gesteld op de individuele financieringssystemen persoonsgebonden budget (PGB) en persoonlijke assistentiebudget (PAB) om hun droom te realiseren maar botsen ook hier tegen een muur. Het PGB zit nog steeds in een experimentele fase en het PAB is de voorbije jaren alleen mondjesmaat toegekend en dan nog alleen aan mensen met de zwaarste zorgnood. Ook het aanvragen van een ‘collectieve’ PAB voor een groep van personen met een handicap die willen ‘samen huizen’, stuit op praktische en financiële bezwaren. Meer zelfs, mensen die het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) om raad vragen over de mogelijkheden om hun PAB aan te wenden om de onkosten te vergoeden voor het gemeenschappelijk wonen, krijgen te horen dat dat kan maar dat in dat geval het budget gehalveerd wordt.

De indieners van dit voorstel willen de Vlaamse Regering vragen om de creativiteit en de zelfredzaamheid van personen met een handicap en hun omgeving aan te moedigen in plaats van tegen te werken.

In het buitenland bestaan heel wat voorbeelden die aantonen dat de zelfredzaamheid van ouders en personen met een handicap tot mooie en kwalitatieve projecten kan leiden.

Het systeem van de Thomashuizen bijvoorbeeld is ontstaan in Nederland en heeft daar reeds een succesvolle geschiedenis achter zich.

In een Thomashuis krijgen de bewoners dag en nacht zorg op maat. In een Thomashuis wonen mensen met een handicap die geen gebruik kunnen maken van het zelfstandig/beschut/beschermd wonen. In elk huis verblijven 6-8 mensen met een handicap. Thomashuizen zijn een moderne vorm van pleeggezin. Het huis wordt immers geleid door inwonende zorgverstrekkers; de voorziening heeft de structuur van een vennootschap.

Het eerste Thomashuis werd gestart in 2003 door de heer Hans van Putten. Hij vond geen aangepaste zorg voor zijn zoon Thomas en is overgegaan tot het zelf organiseren van de zorg. Hij koos voor het concept van een kleinschalig woonhuis met een dienstwoning voor zelfstandige ondernemers. De ondernemers kregen die dienstwoning in pand. In 2009 waren er ruim 60 operationele Thomashuizen en 25 in voorbereiding. Daardoor werden al 600 personen met een handicap geholpen. In Thomashuizen vinden ook mensen met een zeer zware zorgbehoefte een thuis.

In het Thomashuis werd gekozen voor een franchiseconstructie om de kosten laag te houden. De ondernemers die zich aansluiten bij de formule, mogen niet meer dan 5% van hun totale omzet investeren in overheadkosten zoals onder andere administratie. Met andere woorden, 95% van de kosten die worden gemaakt, gaan naar de zorg voor de mensen met een handicap.

De bewoners betalen huur en levensmiddelen uit hun persoonsgebonden budget. Zij doen dat ook om hun zorg en hun begeleiding te financieren. De ouders/begeleiders van de persoon met een handicap bepalen welke zorg de persoon met een handicap nodig heeft en wat zijn of haar behoeften zijn. De zorgondernemers stellen dan een offerte op, waarin ze beschrijven voor welke prijs zij het gevraagde kunnen leveren.

Maar ook andere constructies en rechtsvormen zijn mogelijk en bestaan in het buitenland. Onlangs organiseerde Cera met steun van de minister een studiedag over het coöperatieve model in de zorgsector. Lieve Jacobs is programmacoördinator voor maatschappelijke projecten bij Cera en stelt in een interview met 'Weliswaar': "Voor mijn niet-gehandicapt kind kan ik een bouwgrond kopen, maar voor mijn gehandicapt kind kan ik een lening geven aan een vzw of een schenking doen, maar kan ik niet op dezelfde manier als voor mijn niet-gehandicapt kind een investering doen. En waarom niet eigenlijk? Inclusie Invest is zo een coöperatie met sociaal oogmerk in oprichting om bouwprojecten op te starten omdat de markt vandaag geen antwoord geeft op de vraag naar woningen voor personen met een handicap.

Inclusie Invest slaat een aantal vliegen in één klap: ze verankeren lokaal gebouwen voor personen met een handicap, ze komen tegemoet aan leemtes op de woningmarkt want dergelijke woningen worden niet makkelijk of graag gebouwd. Er wordt een marktvacuüm opgelost. Er worden schaalvoordelen gerealiseerd, want binnen die coöperatie wordt het bouwen van aangepaste woningen op heel korte termijn een core-business waardoor ze de prijzen kunnen drukken."

Inclusie Invest koppelt aan het commerciële aspect sociale doeleinden, zoals het ter beschikking stellen van deze woongelegenheden aan mensen met een handicap tegen sociale tarieven. Door een vso-statuuat aan te nemen kan de vennootschap ook een vzw-karakter aannemen. Een vso staat voor 'vennootschap met sociaal oogmerk' en stelt in de statuten een uitdrukkelijk sociaal doel voorop.

In zijn beleidsnota 2009-2014 stelt de minister dat personen met een handicap volwaardige burgers zijn van wie de overheid de persoonlijke autonomie, de rechten en capaciteiten zal respecteren.

Wanneer Vlaanderen wil inzetten op zorgvernieuwing en zorg op maat, dan heeft Vlaanderen behoefte aan nieuwe recepten om de beoogde zorgvernieuwing tot stand te brengen. De proefprojecten Thomashuizen of de persoonlijke participatie in een coöperatieve vennootschap voor wonen, zijn daarvan belangrijke voorbeelden. Dergelijke projecten kun-

nen in Vlaanderen niet van de grond komen als er geen zorgzekerheid kan worden gegeven via een persoonsgebonden financiering aan de potentiële bewoners.

Dit voorstel wil de regering dan ook vragen dergelijke initiatieven actief te ondersteunen.

Patricia DE WAELE
Vera VAN DER BORGHT
Mieke VOGELS
Peter GYSBRECHTS
Elisabeth MEULEMAN
Ulla WERBROUCK

VOORSTEL VAN RESOLUTIE:

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
  - 1° het werkbezoek van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid van 19/11/2010;
  - 2° de studiedag van Cera ‘Coöperaties en zorg’ van 18 november 2010;
  - 3° de beleidsnota Welzijn waarin ‘zorg op maat’ en zorgvernieuwing centraal staan;
  - 4° de Perspectiefnota 2020, die wat de zorg voor personen met een handicap betreft pleit voor de ‘vermaatschappelijking van de zorg’;
  - 5° het decreet Persoonsgebonden Budget (decreet van 21 december 2001 houdende wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, met het oog op het toekennen van het persoonsgebonden budget en met het oog op het invoeren van de behoeftegestuurde betoelaging van de voorzieningen en van een zorg-op-maat voor personen met een handicap);
- overwegende dat:
  - 1° Vlaanderen behoefte heeft aan nieuwe recepten om de aangekondigde zorgvernieuwing tot stand te brengen;
  - 2° personen met een handicap volwaardige burgers zijn van wie de overheid de persoonlijke autonomie, de rechten en capaciteiten zal respecteren. Dat betekent dat personen met een handicap ook vrij moeten kunnen kiezen of en met wie ze een gemeenschappelijke woning willen delen;
  - 3° ook ouders van kinderen met een handicap de mogelijkheid moeten krijgen om te investeren in een woning voor hun kind;
  - 4° er bestaande en beproefde concepten bestaan om wonen voor personen met een handicap meer vraaggestuurd te maken en om zonder investering van de overheid meer aangepaste woningen te realiseren: de Thomashuizen, Huize Degraef, Inclusie Invest en de coöperatieve voorziening;
  - 5° de bevoegd minister, minister van Welzijn de heer Vandeurzen, op 26 oktober 2010 in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid heeft meegedeeld dat het voor een budgethouder (PAB-houder: persoonlijkeassistentie-budgethouder) in principe mogelijk is om in een Thomashuis te gaan wonen;
- vraagt de Vlaamse Regering om:
  - 1° het kader te scheppen waardoor nieuwe concepten van wonen voor personen met een handicap kansen krijgen;
  - 2° in de nodige persoonsgebonden financiering te voorzien om op korte termijn drie Thomashuizen te laten starten in Vlaanderen;
  - 3° ouders van personen met een handicap te motiveren om te investeren in de bouw van kleinschalige woonprojecten voor personen met een handicap, zoals bijvoorbeeld Inclusie Invest met een vso-statuuut (vennootschap met sociaal oogmerk), waarbij de personen met een handicap een recht op huisvesting verwerven in de desbetreffende woonprojecten;
  - 4° de budgethoudersverenigingen als raadgever te betrekken bij de uitbouw van deze nieuwe woonconcepten voor personen met een handicap.

Patricia DE WAELE

Vera VAN DER BORGHT

Mieke VOGELS

Peter GYSBRECHTS

Elisabeth MEULEMAN

Ulla WERBROUCK